

Zaaknummer	274795
Onderwerp	Gescheiden fietspad Heumensebaan buiten de bebouwde kom
Datum raadsvergadering	11 december 2025
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	3 december 2025
Programma	Fysieke leefomgeving
Portefeuillehouder	H. Rodoe

Gescheiden fietspad Heumensebaan Molenhoek buiten de bebouwde kom

Inleiding

In juni 2025 heeft uw raad een raadsmemo ontvangen over de actuele stand van zaken rondom de mogelijke aanleg van een gescheiden fietspad aan de Heumensebaan te Molenhoek, van het spoorviaduct tot aan de gemeentegrens met Berg en Dal. Als reactie op deze memo is een motie ingediend en aangenomen, waarin het college is opgeroepen om de volgende taken op te pakken:

- *“In het onderzoek naar de mogelijkheden van een vrij liggend fietspad naast Heumensebaan gelijktijdig ook te onderzoeken of het gebruikmaken van de weg naar en langs het Jachtslot door fietsers niet alleen voldoende veilig is maar ook een grote besparing van een half miljoen euro met zich mee zou kunnen brengen.*
- *Deze beide opties de komende periode concreet uit te werken en daarmee uiterlijk in Q4 2025 naar de raad te komen en voor te leggen voor keuze uit een van de twee opties.*
- *In gesprek te gaan met Natuurmonumenten over een intentieovereenkomst waarbij zowel een vrij liggend fietspad als de bestaande route langs het Jachtslot wordt meegenomen.”*

Onderhavig voorstel is een uitwerking van deze punten. In de bijlage (Bijlage 1) is een uiteenzetting gedaan van drie opties:

1. de huidige situatie handhaven (nulmeting);
2. de fietsroute via het Jachtslot leiden en de fietssuggestiestroken op de Heumensebaan verwijderen;
3. een gescheiden fietspad aan de Heumensebaan realiseren (zie bijlage 2).

De feiten die worden genoemd per thema zijn gewogen middels drie kleuren: groen = positief, oranje is gematigd positief / niet negatief, rood = negatief.

Op basis van deze uiteenzetting bespreken we de kansen en bedreigingen van de twee laatste opties. Daarbij vragen we uw raad om vervolgens in te stemmen met de optie om een gescheiden fietspad aan de Heumensebaan te realiseren.

Voorstel

1. In te stemmen met de optie om een gescheiden fietspad aan de Heumensebaan buiten de bebouwde kom te realiseren.
2. Een krediet te voteren van € 750k voor het realiseren van een gescheiden fietspad.

Beoogd effect

Met het gescheiden fietspad wordt het fietsnetwerk in onze regio gecompleteerd en veilig. Deze aanpassing leidt tot een verbetering van de verkeersveiligheid, de bereikbaarheid en de leefbaarheid. Er wordt geïnvesteerd in een duurzame en toekomstvaste oplossing.

Argumenten

1.1 Een gescheiden fietspad is in eigendom en beheer van de gemeente

De Heumensebaan is in eigendom en beheer van de gemeente. De gemeente heeft hier dan ook de verantwoordelijkheid om deze verkeersveilig in te richten en te onderhouden. Door de smalle rijbaan (rijloper) moet het autoverkeer gebruik maken van de fietssuggestiestroken. Hierdoor treedt snellere slijtage op van de fietssuggestiestroken. Een gescheiden fietspad zorgt ervoor dat zowel de rijbaan voor gemotoriseerd verkeer, als het fietspad voor langzaam verkeer langer mee kunnen en van betere/meer passende kwaliteit zijn en blijven. Daarnaast zijn wij als gemeente niet afhankelijk van andere partijen om de weg te onderhouden.

Volgens de Wegenlegger is de route Jachtslot geen openbare weg en daarmee heeft de gemeente geen directe invloed als de eigenaar van de route besluit de route uit de openbaarheid te onttrekken, niet wil onderhouden of anders wenst in te richten. Daarnaast is het geen taak en verantwoordelijkheid van Natuurmonumenten en/of de andere aanwezige partijen om zorg te dragen voor de verkeersveiligheid. Ook is het niet duidelijk wat de kwaliteit van deze weg is. Om de route te laten onderzoeken en het beheer en/of onderhoud over te nemen, mits dit mogelijk en gewenst is, zijn we op termijn als gemeente duurder uit dan het aanleggen van een duurzame gescheiden fietsverbinding.

1.2 Verkeersveiligheid en sociale veiligheid worden sterk verbeterd

De fysieke scheiding tussen de fietsers en het gemotoriseerd verkeer leidt tot verschillende positieve ontwikkelingen:

- de verschillende verkeersstromen zijn niet tegelijk op dezelfde rijbaan aanwezig;
- de snelheid van gemotoriseerd verkeer (60 km/u) is minder relevant voor fietsers door de gescheiden verkeersstromen. De onveilige remmende werking die fietsers nu hebben op de Heumensebaan vervalt;
- op een gescheiden fietspad kunnen fietsers op hun eigen tempo fietsen zonder "opgejaagd" te worden. Het gemotoriseerd verkeer hoeft niet al rijdend in te schatten met welke snelheid een fietser moet worden ingehaald. De situatie wordt beter voorspelbaar.

Op de Heumensebaan kunnen op alle tijdstippen verschillende verkeersdeelnemers aanwezig zijn. Fietsers zijn zichtbaar voor de overige verkeersdeelnemers en hulpdiensten die passeren op de Heumensebaan. Hetgeen voor de route Jachtslot niet altijd het geval is.

1.3 Aansluiten bij het door de raad vastgestelde Mobiliteitsplan

De aanleg van een het gescheiden fietspad sluit aan bij alle vier de leidende ambities uit ons gemeentelijk Mobiliteitsplan, te weten: verbetering verkeersveiligheid, verbetering bereikbaarheid, verbetering leefbaarheid en stimulans duurzaamheid. Daarnaast kent deze maatregel, een gescheiden fietspad, in het Mobiliteitsplan de hoogste prioriteringsscore doordat de grootste veiligheidswinst wordt geboekt en het een duidelijke verbetering van het fietsnetwerk oplevert. Dit leidt tot een stimulans van het terugdringen van het autoverkeer in de gemeente, hetgeen ook een duidelijke ambitie is in het Mobiliteitsplan (leefbaarheid).

1.4 Een gescheiden fietspad brengt koppelkansen mee

De realisatie van een gescheiden fietspad biedt de mogelijkheid om integraal thema's op te pakken.

De volgende koppelkansen doen zich voor:

- Een gescheiden fietspad is de ontbrekende schakel tussen de reeds ontwikkelde fietsvoorzieningen die de bereikbaarheid van het station en de snelfietsroute verbeteren.
- Daarnaast kunnen er op de Heumensebaan snelheidsremmende maatregelen worden getroffen, aangezien het wegdek breed genoeg is na het weghalen van de fietssuggestiestroken.
- Ook kunnen verschillende faunavoorzieningen worden gerealiseerd. Denk hierbij aan faunatunnels en martertouwen.
- Verder kan er worden gekeken naar natuurontwikkeling: de kwaliteit van het groen langs het fietspad kan worden verbeterd.

Kanttekeningen

1.1 Het aanleggen van een gescheiden fietspad vereist een investering

Voor de optie die wij voorstellen, een gescheiden fietspad, is eigen geld nodig. Wij vragen uw raad om de middelen hiervoor vrij te maken. Met het vaststellen van het Mobiliteitsplan en het aanvragen van een subsidie heeft uw raad reeds de keuze gemaakt om in te zetten op een veilige fietsverbinding. Ook heeft uw raad reeds geïnvesteerd in diverse verbeteringen voor het langzame verkeer in onze gemeente: denk hierbij aan een bijdrage aan het spoorviaduct en de verkeersmaatregelen Groesbeek – A73. Het is nu het moment om aan te haken op uw eerdere investeringen. Op deze manier wordt het traject tussen Molenhoek en Groesbeek volwaardig en veilig ingericht.

In de kosten voor het aanleggen van een gescheiden fietspad zijn ook de kosten voor het herstellen van de Heumensebaan opgenomen. Deze kosten worden in ieder geval altijd gemaakt en zijn geraamd op circa €80k. De kosten voor het aanleggen van het gescheiden fietspad bedragen dus maar een deel van het te investeren bedrag.

1.2 De realisatie van een gescheiden fietspad leidt tot het rooien van het groen

Het is onvermijdelijk dat de aanleg van een gescheiden fietspad leidt tot het rooien van groen. Natuurmonumenten heeft echter aangegeven dat er een verbeterslag nodig is als het gaat om het verwijderen van oude/onveilige bomen. De realisatie van het fietspad biedt de kans om kritisch te kijken naar de aanwezige bomen langs de route, zoals ook in de gemeente Berg en Dal is gebeurd. Samen met Natuurmonumenten kan de gemeente het groen optimaliseren en zoeken naar geschikte compensatie voor de verwijderde bomen.

Duurzaamheid

In het duurzaamheidsbeleid heeft uw raad vastgesteld dat langzaam verkeer in ruimtelijke plannen wordt vooropgesteld. Een herinrichting van de Heumensebaan buiten de bebouwde kom met bermen en faunapassages biedt kansen voor een duurzamere en meer biodiverse omgeving. Bij de uitvoering wordt verder vanuit duurzaamheid gekeken naar de mogelijkheden voor hergebruik van materialen.

In het verlengde daarvan draagt het verbeteren van ons fietsnetwerk ook bij aan doelstellingen zoals een aantrekkelijk mobiliteitssysteem en het verbeteren van de verkeersveiligheid met minder verkeersslachtoffers en -doden, het verhogen van de kwaliteit van leven met de fiets als onderdeel van een gezonde levensstijl en betere bereikbaarheid van voorzieningen, en niet op de laatste plaats als onderdeel van onze milieu- en energietransitie met emissieloos reizen en duurzame reiskilometers. Een gescheiden fietspad draagt structureel bij aan een duurzame, toekomstvastе oplossing.

Participatie

De realisatie van een gescheiden fietspad komt voort uit het Mobiliteitsplan, waarop inwoners van onze gemeente hebben gereageerd. Inwoners worden geïnformeerd over de plannen en de aanwonenden, alsmede aangrenzende bedrijven en grondeigenaren, worden betrokken bij de verdere voorbereiding en uitvoering.

Financiën

Inmiddels is voor onze gemeente via de investeringsimpuls voor verkeersveiligheid (SPV) vanuit het Rijk een subsidie beschikbaar van ruim € 139k voor de aanleg van het gescheiden fietspad. Deze subsidie betreft 50% cofinanciering en vereist dat de maatregel uiterlijk 31 december 2026 is uitgevoerd. Omdat we het bedrag van de subsidie reeds hebben ontvangen, stuiten wij op een tekort van circa € 750k (prijspeil 2024).

Mochten er financiële middelen overblijven van het budget voor de aanvullende verkeersmaatregelen routes A73 – Groesbeek dan zullen wij aan uw raad verzoeken om deze in te zetten voor het verder verbeteren van de verkeersveiligheid op het overige deel van Heumensebaan (buiten de bebouwde kom). Kortom, het is aan uw raad om het geld dat niet wordt besteed zo nodig toe te voegen aan het budget voor een gescheiden fietspad.

Communicatie

Na instemming door uw raad worden de inwoners op de hoogte gehouden via de gemeentelijke kanalen over de plannen alsook van de uitvoering en bijbehorende planning. De directe omgeving wordt apart benaderd.

Uitvoering

Indien uw raad akkoord gaat met het voorstel stellen wij als vervolgstap een intentieovereenkomst met Natuurmonumenten op, waarin de afgesproken punten worden opgenomen. Deze overeenkomst wordt door beide partijen ondertekend. Dit is geen definitieve overeenkomst. Deze vormt de basis voor verdere uitwerking, vergunningen en – op termijn – een ruilovereenkomst voor grondposities. Het uitgangspunt is om bestaande natuurwaarden zoveel mogelijk te sparen en waar nodig groen te compenseren. Faunapassages en duurzaam materiaalgebruik maken onderdeel uit van de verdere planvorming.

In Q1 van 2026 wordt gestart met de verdere voorbereiding en aansluitend met het aanbestedingstraject voor de uitvoering van het werk. Wij streven naar uitvoering van de werkzaamheden Q4 van 2026, zodat we de subsidie behouden.

Bijlage(n)

1. Uiteenzetting opties fietsroute Heumensebaan buiten de bebouwde kom
2. Schets gescheiden fietspad Heumensebaan buiten de bebouwde kom

Raadsvoorstel

Mook, 11 november 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
I.M. van Dijk